

Badanie migracji Gotów przy użyciu danych genetycznych i izotopowych

Maciej Chyleński

Migracje Gotów i ich konsekwencje były bez wątpienia jednym z ważniejszych wydarzeń kształtujących Europę w okresie wpływów rzymskich. Nie dziwi więc że budzą one niesłabnące zainteresowanie badaczy i pasjonatów historii. Jednak mimo tego zainteresowania, połączenie tych znanych z historii wędrówek z jakimikolwiek danymi empirycznymi okazują się trudnym wyzwaniem. Na terenie dzisiejszej polski migracje Gotów łączy się najczęściej z znaną z archeologii kulturą Wielbarską. Z nowymi przybyszami na terenach Pomorza łączy się w szczególności stosunkowo nagle pojawienie się rozbudowanych konstrukcji kamiennych (takich jak kręgi stele czy bruki) na cmentarzyskach wiązanych z tą kulturą

Jednakże część z badaczy uważa, że rodzima geneza kultury Wielbarskiej nie powinna budzić wątpliwości, jako że mamy liczne przesłanki wskazujące na jej stopniowe wykształcenie się w pierwszym wieku naszej ery z poprzedzającej ją kultury Oksywskiej. Jednakże ci sami badacze przyznają, że nagle pojawienie się wyżej wspomnianych struktur kamiennych, od razu w różnorodnej formie, może być jedynie wyjaśnione przez jakiś rodzaj migracji z terenów Skandynawii, gdzie w okresach wcześniejszych występowały analogiczne konstrukcje.

W naszym projekcie zamierzamy użyć najnowszych technik opracowanych przez geochemię i genetykę w celu zbadania zjawiska pojawienia i rozprzestrzeniania się Gotów utożsamianych z kulturą Wielbarską. Niemal wszystkie wybrane do naszych badań pochówki pochodzą z cmentarzysk kultury Wielbarskiej na których występowały konstrukcje kamienne. Pobrane przez nas próby zostaną wydatowane przy pomocy metody radiowęglowej oraz poddane analizom genetycznym. Ponadto wszystkie próby zostaną przebadane pod kątem zawartości izotopów węgla i azotu w kolagenie oraz węgla, strontu i tlenu w szkieletach. Migracje Gotów są o tyle idealnym zjawiskiem do wykorzystania tych metod, jako że tło geologiczne w Skandynawii różni się znacząco od tego w północnej Polsce i skład izotopowy odzwierciedlający to tło powinien się znacząco różnić między potencjalnymi przybyszami a lokalnymi społecznościami.